

Fenomenul *rumaňol* în texte publicate de românii din Spania. Aspecte interpretative ale limbajului. Lectură și analiză de text

Ofelia Mariana UȚĂ BURCEA *

Key-words: *style, linguistic behavior, "rumaňol", sociolinguistic and pragmalinguistic competences*

1. Cadru general

Studiul nostru face parte dintr-o serie de lucrări relaționate cu limbile în contact, inițiat de Departamentul de Filologie Romanică de la Universitatea Complutense din Madrid, sub conducerea prof. dr. Eugenia Popeangă Chelaru, dedicate prezenței fenomenului denumit *rumaňol*, un amestec de română și spaniolă, rezultat în timpul proceselor ‘limbii intermediare’, la nivelul limbajului scris și oral, în comunicarea imigranților români din Spania.

Considerațiile noastre se întemeiază pe analiza unui număr de unsprezece cărți editate între 2007 și 2009 în România, dar lansate și comercializate în Spania. Patru cărți cuprind poezii, una e de poezie și proză poetică, două sunt recopieri ale articolelor apărute în publicațiile gratuite la care lucrează, una e o „poveste în versuri”, alta e o „antologie poetică comemorativă”. În sfârșit, avem una de tip ‘autocunoștere’ și, nu în ultimul rând, o carte cu caracter științific¹. Am urmărit prezența aspectelor limbii întemediare², dintre care, cea mai relevantă ni s-a părut *construcția creativă*, materializată în fenomenul *rumaňol*. Pe lângă aceasta, unele texte pot reflecta, pe alocuri, alterarea competenței comunicative datorate abaterilor de la normele gramaticale.

1.2. Aspectul interpretativ al limbajului³. Lectura și analiza textului

Analiza noastră urmărește contaminarea expresiei scrise cu elemente de selecție lexicală și de structurare a frazei, potrivit limbii cu care se româna se află în contact. Așa cum mai arătam și cu alte ocazii, în timp ce se învață limba țării de adopție, este frecvent folosită limba ntermediară. Unul dintre aspectele sale specifice, și anume *construcția creativă* a dat naștere unui limbaj rezultat din

---

* Universitatea Complutense, Madrid, Spania.

¹ După aspect, pare a fi mai degrabă publicarea unei lucrări de diplomă.

² După 1972, la propunerea lui Selinker s-a generalizat termenul tehnic ‘limba intermediară’ (engl. *interlanguage*) pentru a se referi la sistemul lingvistic de tranziție al celui care învață o limbă străină, sistem care prezintă un amestec între LM și LS pe care o învață.

³ Facem mențiunea că am citit și analizat textele doar din punct de vedere al expresiei scrise și nu din punct de vedere al tipului de informație pe care îl prezintă. Preocupările noastre țin strict de comportamentul lingvistic al structurilor vorbirii în funcție de normele limbii. Observațiile noastre sunt legate de modul de folosire a cuvântului, în contextele stabilite de autori, fie că e vorba de text poetic, științific sau de proza cu caracter jurnalistic.

amestecul românei cu spaniola. Trebuie să recunoaștem că, uneori, problema amestecului de limbi nu e singura răspunzătoare de dificultatea cititorului de a înțelege corect ideile comunicate. După cum știm, receptarea și înțelegerea unui mesaj scris depinde de redactarea corectă a textului, și aceasta de competența comunicativă a autorului, prin care se asigură o bună înțelegere a mesajului de către receptor. În acest sens, lucrarea noastră urmărește și aspectele legate de morfologie și sintaxă, de ortografie și punctuație textuală. Cum folosirea precisă a cuvântului potrivit, cu sensul cel mai apropiat, este una dintre regulile fundamentale ale stilisticii, ne-am îndreptat atenția, inevitabil, și asupra acestui lucru.

2. Rezolvarea competențelor

Cunoașterea limbii, în cazul nostru a românei, înseamnă o atență alegere a cuvintelor și expresiilor și utilizarea lor potrivită pentru ca actul comunicării să-și atingă scopul. Competența lingvistică nu este singura răspunzătoare de realizarea procesului comunicării, în care intervin deopotrivă competențe sociolingvistice⁴ și pragmalingvistice⁵. Contextul pragmatic stabilește condițiile care determină adecvarea expresiilor limbajului, considerate ca acte de vorbire, într-o comunicare, iar cunoașterea caracteristicilor societății și culturii unei comunități ajută la conștientizarea interculturală (înțelegerea similitudinilor și diferențelor între cele două limbi și culturi). Nu mai puțin importantă ni se pare competența psiholingvistică, dat fiind că și în textul scris, ca de altfel în orice tip de comunicare, avem de-a face cu un act psihic. De aceea, lucrarea noastră va încerca o abordare a textelor supuse analizei ținând cont de aceste perspective.

2.1. Competența pragmalingvistică

2.1.1. Urmărind competența lexicală, respectiv cunoașterea și utilizarea unui limbaj adecvat, cu semne, cuvinte și elemente gramaticale⁶ corecte, ca factori determinanți pentru calitatea textului scris, ne propunem să observăm cum se mănuiesc aceste instrumente. Analiza textelor evidențiază unele cazuri în care unii dintre cei care semnează aceste cărți, utilizează cuvinte al căror sens le este insuficient cunoscut și, ca atare, le folosesc necorespunzător și/sau le scriu greșit, ca în următoarele situații:

Că această pleavă umană acționează doar sub *imperiul* de a câștiga cât mai mulți bani (MRS: 76); ... văzând cum îl discreditează *niște vânduți de țară* fără nici un Dumnezeu (MRS: 25); ... cultul sau secta la care s-au *acordat* (S: 29); ... *sminșind* minți de altfel cu capacități extraordinare... (S: 155); ...acestei antologii „*bilingvești*” (PA: 9); ...forme, culori...*tăvăluc* strivind clipa (PL: 9); ...de tipătul pescărușilor *care*

---

⁴ Competența sociolingvistică se referă la capacitatea persoanei de a înțelege și de a produce adecvat expresiile lingvistice în diferite contexte de uz, în care sunt prezenți și factori de variabilitate, precum și norme și conveniențe de interacțiune prestabilite.

⁵ Competența pragmalingvistică se referă la folosirea limbajului ca atare, într-un context sociocultural.

⁶ De exemplu: articole, adjective și pronume nehotărâte, demonstrative, interogativ/ relative, pronume personale, adjective și pronume posesive, prepoziții, verbe auxiliare și modale, conjuncții.

*survolau*⁷ albastrul cerului îmbătați de mirosul micilor... (MRS: 42); ... *c-am pus-o/ De provotă*⁸.../ (SV: 35 /37); *Parcă eram un fel de pulsare/ vigorând* fluvii roșii în asfiți/ (PL: 45); /De dimensiune 'incomensurată'/ (SV: 78).

Ne așteptăm ca, dincolo de metafora poetică descriptivă, textul propriu-zis să aibă înțeles și să fie coerent. E important ca înlănțuirea de cuvinte să urmeze logica specifică limbii în care este scris textul (UAB: 11, 52–54, 65), cum ar trebuie să se întâmple în toate cazurile⁹.

În general, formele pronumelor și adjectivelor pronominale nehotărâte, demonstrative, interogativ-relative, precum și cele posesive sunt cuvinte folosite de cunoscători cu prudență. Aceasta pentru că ele au forța de a lămuri și a clarifica situații (UAB: 24), dar și puterea de a ambigua, sau de a „întuneca” înțelesul frazei¹⁰. Nu rareori, sărăcia vocabularului unei persoane produce texte cu expresii repetitive, făcând ca pagina să se umple, între altele, de pronume demonstrative sau relative¹¹.

Indispensabile pentru a da coeziune și claritate textului, prepozițiile și conjuncțiile nu au atâta greutate în ceea ce privește stilul, atâta vreme cât nu sunt folosite greșit, repetate sau șocante, în timp ce interjecțiile au atâta forță expresivă, încât e nevoie de o înțeleaptă administrare a lor. Prepozițiile „în cascadă” sunt contraproductive, pentru că acumularea lor produce asonanțe dure, compromițând eleganța stilului¹². Nemaivorbind că nu întotdeauna se respectă regimul cazurilor: „...am fost... hoți, mincinoși, cerșetori... datorită la o mână de români care au comis aceste infracțiuni...” (PD: 55); „...încă de pe vremea când le mâncau lebedele la austrieci” (PD: 107).

La fel se întâmplă și cu utilizarea inadecvată a conjuncțiilor ori cu abuzul de astfel de unități lexicale „parazitare”: *că, să, ca... să, pentru că*, în fraze cu imagini repetitive, sau cu alte tipuri de greșeli. Alteori sunt relativele introductive cele care accelerează sau stopează ritmul frazării¹³.

Uneori comportamentul lingvistic al celor trei părți de vorbire amintite, în unele din cărțile analizate, este rigid și nu foarte coerent¹⁴. Folosirea aleatorie a unor prepoziții, de către unii vorbitori, se reflectă de multe ori și în textul scris.

⁷ *A survola* > „A zbura cu avionul deasupra unui teritoriu determinat” – din fr. *survoler* (sp.: > “Volar con el avion sobre un determinado territorio” – del fr. *survoler*).

⁸ Expresie inexistentă ca atare în limba română (putem identifica doar *Provotă*, o localitate în zona Suceava).

⁹ Nu spune același lucru o formă de singular cu cea de plural a unui cuvânt și nici cea articulată față de cea fără articol, deși, în anumite situații, acest aspect este tratat cu superficialitate de unii autori: MRS: 83, PFB: 55; SV: 5.

¹⁰ MRS: 7, 89; PA: 61, 127, 129; PD: 44, 72, 78–79; PFB: 74–75, 304.

¹¹ Nu e vorba de cazurile în care adjectivul demonstrativ de identitate, de exemplu, capătă valoare stilistică. Prin repetare, mai ales în descrieri, portrete sau tablouri din natură, poate sublinia aspecte deosebite, pe care autorul vrea să le scoată în evidență.

¹² CV: 38; MRS: 87; PD: 44, 55, 86, 107; PL: 11; SV: 20, 23, 25, 63.

¹³ MRS: 18, 88; PA: 139; PD: 44, 107; S: 106, 155; SV: 66, 85, 118.

¹⁴ Mai puțin obișnuită este prezența în scris a interjecțiilor cu valoare onomatopeică. În patru poezii dintr-una din cele unsprezece cărți analizate de noi sunt folosite excesiv, fără a putea spune că adaugă o valoare expresivă deosebită textului (SV: 23, 24, 25, 26). Utilizate la întâmplare sau abuziv, părțile de vorbire amintite urăsc și dau stilului un caracter agresiv. Dimpotrivă, când sunt

2.1.2. Competența gramaticală. Precizia în utilizarea termenilor, a instrumentelor limbii – gramatica¹⁵, ortografia, lexicul – garantează expresivitatea comunicării, adăugându-i intensitatea emoțională necesară. Gramatical vorbind, substantivul cere o atenție deosebită atunci când e vorba de funcțiile sale sintactice și contextul în care se utilizează. O întrebuintare neadecvată sau folosirea unor substantive inventate, de tipul: *strocul*, *Dumitrioți*, *encofrarea*, *bobedie*, nu poate evita problemele de receptare a enunțului (SV: 19, 26–36, 71, 102).

Verbele sunt esențiale pentru redarea expresivității: imprimă dinamism, situează în timp, centrează esența enunțului¹⁶. Gerunziile și infinitivele, folosite uneori abuziv, alteori, încorect, îngreunează lectura, provocând „ruperi de sens”, pe lângă senzația de exprimare greoaie. Ca să nu mai vorbim de faptul că, de cele mai multe ori această suită de gerunzii și/ sau infinitive e acompaniată de alte tipuri de greșeli sau de prezența unor repetiții supărătoare, în fraze ample cu multe atributive explicative¹⁷. În felul acesta, textul pierde coerența¹⁸ discursului.

În privința expresivității, adverbul este pentru verb ceea ce este adjectivul pentru substantiv. Adverbele și expresiile adverbiale dau culoare și farmec textului dacă sunt folosite adecvat (UAB: 9, 34, 35, 56). Dacă nu sunt bine folosite – se repetă sau apar în contexte nepotrivite ori fără o punctuație adecvată –, fac textul inexpressiv, greoi și superfluu¹⁹ iar uneori pot crea contradicții interne: „Juan Ramón/ nu s-a lăsat condus *niciodată/ doar de valori intelectuale/ ci numai de valori umane/*” (PA: 13).

Acordul între părțile de vorbire flexibile se realizează prin variațiile pe care le suferă în structura lor gramaticală. Lipsa acordului de orice tip, acolo unde ne-am aștepta să fie, duce la exprimări greșite:

Important este să se adune *o mulțime* de persoane, fiecare cu radio și cu muzica lui sub braț, *conduși de câte un guru care are câte un radio sub fiecare subsuoară, să aibă ocazia de a-l sufoca pe președinte cu fotografiile, pentru a le agăța pe urmă în Internet...* (MRS: 37); *Nimeni dintre ceilalți comunitari, absolut nimeni, din orice țară ar fi, nu fac ceea ce facem noi...* (MRS:32); *... doi crin parfumați./ petale de crin curați de iubire* (FMI: f.n²⁰).

întrebuintate corect, prepozițiile și conjuncțiile conduc comportamentul lingvistic al structurilor vorbirii spre o comunicare explicită, ușor de înțeles (UAB: 39–40).

¹⁵ Gramatica normează modul de folosire al elementelor constitutive ale limbii. Buna folosire a acestor elemente se bazează pe cunoașterea sistemului de funcționare a limbii, dar asta nu înseamnă că, cel care scrie un text, trebuie să fie neapărat „o persoană de litere” pentru ca să scrie bine și corect.

¹⁶ Discursul pierde coerența textuală, prin folosirea incorectă a modurilor și timpurilor, a singularelor și a pluralelor problematice, dificultând înțelegerea mesajului. Tensiunea oscilantă, utilizarea unor verbe mai puțin obișnuite și, nu întotdeauna potrivite contextului, alterarea ritmului și a intensității mișcării, poate face ca o temă interesantă sau valoroasă să nu rezulte atât de atractivă încât să provoace curiozitatea continuării lecturii.

¹⁷ MRS: 25, 42, 88; PA: 11, 17, 127; PD: 61, 63, 64; SV: 4, 13, 16, 24, 31 51, 60, 61, 90.

¹⁸ Considerăm un text coerent dacă: a) este perceput de cititor ca o unitate; b) ordonează și structurează corect informația; c) dă informații pertinente sau relevante pentru situația comunicativă prezentată; d) ține seama de cunoștințele pe care le pot avea receptorii despre tema respectivă.

¹⁹ PA: 17, 31, 55, 127; PD: 37, 53; MRS: 51, 89.

²⁰ Cartea, al cărei text este scris în întregime cu literă mică, nu are numerotate paginile, de aceea am apelat la această formă de citare a materialului (însemnând, *fără număr*, urmat, în unele cazuri, de numărul de poezii în care apar erorile).

Din păcate, exemplele nu sunt singulare²¹. În alte cazuri, chiar tratându-se de poezie – unde, după unii, oricărui joc de cuvinte, chiar și imperfecțiunilor, li s-ar putea atribui calitatea de metafore –, descoperim o serie de contradicții interne, datorită erorilor acumulate²². Acestea sunt cu atât mai nedorite cu cât vorbim de scrieri cu conținut informativ.

2.1.3. Competența ortografică și de punctuație. Fără îndoială, normele de ortografie și punctuație merită o atenție specială din partea tuturor celor care scriu un text, oricât de mic ar fi, ca să nu mai vorbim de autori care publică frecvent, știut fiind că o ortografie și o punctuație corectă evită interpretarea eronată a textului. O serie de exemple ne arată că pot ieși de la tipar texte cu greșeli de ortografie ca acestea: „Este, cam, cum *iești* tratat!.../Căci *iești* june prim; ce fală/ *No* prea așteptam/ Poți să te *ți* vere,/ Vestită pentru *asa* ‘Mafia’” (SV: 10, 41, 54), sau altele pe măsură²³.

Cu ajutorul semnelor de punctuație se dă sens exprimării scrise, de aceea rolul lor în redactarea unui text este fundamental²⁴. Buna distribuție a virgulelor²⁵ și a punctului, a semnelor de întrebare și de exclamare, a ghilimelelor și a parantezelor, a liniilor de dialog și a liniuțelor de unire dă claritate și forță expresivă textului. Cum există o diferență între limbajul oral²⁶ și cel scris, există și o serie de reguli pentru textul scris. Uneori autorii văd în semnele de punctuație niște mijloace cu ajutorul cărora scot în evidență situații și stări de spirit speciale²⁷. Aceasta este o situație diferită de cazurile de superficialitate, neglijență sau ignoranță²⁸. Se pare că textul contemporan trăiește epoca ‘antipunctuației’, căci așa ne-am putea explica cum

²¹ CV: 6, 64; FMI: f.n. x MRS: 32, 37, 76, 85, PA: 129; PD: 28, 63, 69, 87, 124; SV: 11, 24, 88, 89, 90, 114, 119.

²² CV: 81; FMI: f.n. x 2; LD: 5, 6; MRS: 5, 58, 79; PD: 72, 112; PL: 47; SV: 41, 44, 46, 47, 48, 51, 58.

²³ CV: 19, 20, 21, 22, 25, 26, 52, 77; FMI: f.n. x 12; MRS: 83; PA: 135; PD: 16, 86; SV: 10, 30, 31, 33, 41, 42, 52, 54, 58, 60, 65, 72, 77, 79, 82, 83, 86, 90, 96, 99, 104, 108, 5, 8, 112, 121.

²⁴ Căci doar o scriere corectă, care respectă toate normele limbii, menține atenția cititorului, altfel lectura poate fi o pedeapsă. De aceea e foarte important atât conținutul – *ce se spune* – cât și forma în care se transmite mesajului – *cum se spune*.

²⁵ În general, virgula evită excesul de conjuncții. Lipsa ei obligă lectorul să recitească textul în încercarea de a găsi logica enunțului, pentru a-l înțelege.

²⁶ Exprimarea orală nu se bazează doar pe cuvinte, ci și pe alte mijloace, cum ar fi o serie de elemente paralingvistice, care influențează comportamentul lingvistic al structurilor vorbirii. Sunt importante: tonul intențional, cu care se spun lucrurile, nuanțele, limbajul corporal (gesturile, mișcările, posturile), momentele de liniște, precum și circumstanțele comunicării. În comunicarea orală se pot da sau primi explicații și lămuriri suplimentare, în funcție de necesitățile ascultătorului. Toate acestea nu sunt posibile când vorbim de exprimarea scrisă.

²⁷ Dacă ar fi să înțelegem lucrurile așa, nu întotdeauna se face bine înțeleasă această posibilă intenție. De exemplu, unul dintre autori alege să termine 38 din cele 67 poezii ale volumului său (CV) cu semnul exclamării, iar 5 dintre ele cu semnul întrebării. Alte 5 se termină, neașteptat, cu virgulă (dintre care una lasă deschise ghilimelele), iar restul de 30 rămân nemarcate la sfârșit.

²⁸ Justificarea poate fi aceeași: mulți spun că important e fondul și nu forma, și asta, în numele „liberății de expresie”, sau a originalității cu orice preț (CV: 27, 40; LD: 15; MRS: 61, 88, 91, 92; PL: 37, 39).

pagini întregi ajung pe piață lăsând așezarea semnelor de punctuație la voia cititorului²⁹.

După unii, folosirea unei virgule ar depinde de pauzele de respirație pe care fiecare vrea să le pună propriului text. Dar, fără îndoială, atât în română cât și în spaniolă, există cazuri în care regulile și normele sunt foarte clare și general admise. De exemplu, una dintre ele stabilește – în cazul ambelor limbi – că subiectul nu se desparte de predicat, ceea ce face incorectă utilizarea virgulei în următoarele cazuri: „*Ecoul,/ Zvâcnește și moare/ Înainte de cântatul cocoșului*” (CV: 31); „*Juan Ramón, lasă de a mai fi copil* sau adolescent nostalgic” (PA: 14) sau: „*Cum ai fi găsit, tu,/ Dimineața...*” (LD: 15). Dar elipsa predicatului trebuia marcată printr-o virgulă (o linie, ori două puncte) în enunțul: „O iluzie [,] existența noastră” (PA: 131).

În limba română diacriticele sunt importante pentru a evita confuzia între anumite forme lexicale; ele sunt nota grafică particulară a limbii. Superficialitatea în marcarea lor³⁰ poate crea dificultăți de receptare³¹: „...dureri pe care am fi vrut să le-ngițăm *un peste flământ?*” (FMI: f.n.). Ghilimelele sunt obligatorii pentru semnalarea citatelor³² și evidențierea unităților lexicale sau a sintagmelor care nu sunt proprii autorului³³. Din cele văzute în lucrările analizate³⁴ sublinierea acestora se face sau nu, după cum decide autorul³⁵. Aceeași unitate lexicală – de altfel un slogan publicitar – în textul din cea de-a doua carte³⁶ e scrisă ca și cum ar fi vorba de propriile sale cuvinte. În contextul „Un nou Crăciun pe vechile dureri pentru noi cei de aici, poate doar sufletești” (PD: 95) același autor folosește sintagma „pe vechile dureri”, care aparține unui cunoscut poet³⁷, fără s-o marcheze.

2.2. Competența sociolingvistică³⁸ și probleme de stilistică

2.2.1. Expresii și locuțiuni. Este știut faptul că fiecare limbă are expresii și locuțiuni proprii, construcții lexicale prefabricate, convenționale și instituționalizate, pe care vorbitorii săi le folosesc în anumite contexte sociale și împrejurări

²⁹ În unele cazuri, însă, autorul decide să pună doar câteva dintre acestea, de exemplu, cum ar fi punctele de suspensie (PL: 25).

³⁰ CV: 88; FMI: f.n. x 4; LD: 36; SV: 9, 11.

³¹ Reamintim că autorii noștri și-au făcut publicitate și și-au vândut scrierile în Spania, unde, printre cititori, pot fi și străini care au studiat sau studiază limba română.

³² Interesant ni se pare, la unul din autori, enunțul: „Ce cauți, întrebă spiritul, învață de la păsări” (CV: 64), unde întâlnim o variantă personală a citării, într-un vers cu întrebarea nemarcată grafic.

³³ Pentru acestea se pot folosi, în general, caracterele italice, la fel cum se procedează și cu unitățile lexicale provenite din alte limbi.

³⁴ În afară de textele cu caracter științific și de unele articole sau capitole, care sunt aproape în întregime scrise pe bază de citate.

³⁵ În exemplul următor, aceeași unitate lexicală e scrisă diferit de autorul ei, în cele două cărți publicate: a) „... ca și cum ai umbla prin ploaie fără umbrelă imaginându-ți că vei fi «mai curat, mai uscat»” (PD: 45); b) „... guvernul vrea să apară mai curat, mai uscat în ochii alegătorilor din diasporă...” (MRS: 65).

³⁶ Care, ca și prima, e tot o culegere ale propriilor articole apărute anterior în presa gratuită din Spania.

³⁷ George Bacovia, *Nervi de primăvară*: „La geamul unei fabrici o pală lucrătoare/ Aruncă o privire în zarea de azur./ O nouă primăvară *pe vechile dureri*...”.

³⁸ Se referă la cunoștințele și deprinderile de a utiliza limba în actul comunicării sociale.

determinate de o serie de factori, care țin mai ales de natura comunicării³⁹. Prin schimbarea sau adăugarea unor cuvinte pot rezulta unități lexicale nepotrivite, ca acestea: „...au găsit un sport, care ar fi *bătutul ca orbii în familie*” (PD: 56); „Totuși *nu mă voi lăsa pierdut*” (PD: 59); „Oare timpul *nu va face o concesie cu mine?*” (PL: 21). Astfel de fenomene le întâlnim când competența lexicală a autorului lasă de dorit⁴⁰.

Între expresiile vulgare există două categorii: cele spontane și cele folosite deliberat. Ultimele au intenția stilistică de a produce efect asupra cititorului. E discutabil ce fel de impact artistic provoacă, în realitate, cele din următoarele texte:

Cu alte cuvinte, nu aveai nici măcar *dreptul să-ți bagi ceva*, vorba românului, *în ea de funcție* și să demisionezi pentru a te simți pentru o clipă un om adevărat (PD: 33); „... români, care *dacă au făcut pipi într-o universitate* la care abia au ghicit poarta de intrare, spun peste tot că s-au lansat într-o astfel de instituție...” (MRS 26); „Să nu pară oaie./ Poartă o talangă/ *Ce se cheamă coaie*// Că merge omul liber/ Tot de jur împrejur/ Spre a respira aer/ sau *a cădea în cur*” (SV: 46 /57).

Unitățile lexicale care puteau să lipsească din aceste texte sunt *ticurile verbale*. Cuvintele abstracte, care nu aduc nimic nou sau bun textului, nu sunt constructive, ci, dimpotrivă. Sintagme „bune la toate”, „expresiile de-a gata” servesc atunci când în „dicționarul lexical personal” nu se găsește, relativ ușor, cuvântul adecvat. Fenomenul – care a contaminat și textul scris – este specific limbajului vorbit, unde poate apărea cu destulă frecvență⁴¹. Întâlnim unele ca acestea și în textele analizate: *păi, hai să...*, *bietul/ biata/ bieții*, în diferite combinații, ori: *bun, bai/ baiul*, sau: *ce/ cum/ ar trebui să facem*, uneori toate acestea în același text. Prezența lor știrbește expresivitatea scrierii, iar nota oralității, ca notă dominantă într-un text gazetăresc, nu pare cea mai potrivită alegere⁴².

2.2.2. Figuri de stil. Textele din cărțile analizate au, în general, o organizare structurală fragilă, cu destule sintagme și construcții „de-a gata”, precum și un număr considerabil de cuvinte vulgare. Cel puțin în trei dintre ele observăm cum, în efortul de a găsi combinații lexicale inedite, se poate ajunge la confuzie și la tot felul de abateri stilistice și gramaticale. Îmbinările lingvistice neașteptate – care nu întodeauna atrag atenția în mod plăcut – sunt consecința exagerărilor la care s-a ajuns în încercarea de a scoate în evidență excesele și defectele persoanelor la care autorul face referire. Cititorul poate da, pe alocuri, și de metafore complicate ca acestea: „...rămâneau toți cu gurile căscate *de a-și putea face muștele parcare în gura lor*” (MRS:12), alături de o încercarea de revalorificare a unor locuri comune

³⁹ Specialiștii susțin că există o anumită diferență în modul de folosire a expresiilor, locuțiunilor și enunțurilor frazeologice, în funcție de unitățile sintactice și lexico-semantică care apar înăuntrul structurilor acestora. De aceea se recomandă multă grijă și atenție pentru evitarea nu doar a punerii lor în contexte necorespunzătoare, ci și dezmembrarea construcției ca atare, acolo unde este vorba de structuri fixe, ce nu admit intervenții.

⁴⁰ MRS: 70; PA: 77; PD: PD: 56, 59, 66, 81; PL: 21; SV: 15, 19, 20, 33, 48, 64.

⁴¹ Se produce din pricina incapacității momentane de a-și aminti un cuvânt sau o expresie, datorită vitezei rostirii, ori din pricină că persoana nu a depus mult efort pentru dobândirea unei bune competențe comunicative.

⁴² MRS: 75, PD: 36, 37, 40, 51, 53, 59, 70, 91, 104, 107, 108.

de tipul „...își scot la iveală toate metehnele înăbușite în cotidianul vieții de acasă” (MRS:5), sau exagerări de-a dreptul ilare:

Unii mai îndrăzneți își *adună escremațiile* în câte o plachetă cu douăzeci-treizeci de poezii...(MRS: 14); ... se desprinde *poetașul vâsc care se aciuiază pe lângă câte o persoană...* (MRS: 14); ... se înghesuie să devină scriitori *prin paginile gunoioase* ale internetului...(MRS: 23); ... să cânte *bovinelor românești* vestitele manele... (MRS: 33); ... le convine ca românii să rămână *în starea lor bovină* (MRS: 32); ... adică *cine a fost bou în România este bou și pe-aici...*(MRS: 56); ... brusc, mulți dintre *viernii bălăcăriți în rahat până în gât*, pozând în reprezentanții românilor... (PD: 72); *Mai bagi o înjurătură...* (SV: 85); Poporul român *așezat într-o mare slavă, la periferia celor trei mari imperii Rus, Austro-Ungar și Otoman...* (PD: 83).

Dat fiind că adjectivul funcționează, de cele mai multe ori, ca epitet ornant, vorbim de sărăcie lexicală și adjectivare inexpresivă, atunci când într-un text sunt prea multe adjective inutile. În șase din cărțile amintite predomină adjectivul „frumos” (excesiv, în două), în combinații de tipul: „frumoasei noastre țări”, „unei frumoase vânzătoare”, „frumos covor”, „frumos cuvânt”. Pe lângă acestea apar și altele, folosite uneori în contexte nepotrivite, sau cu forme de superlativ neadmise⁴³.

2.2.3. Cacofoniile, opuse eufoniilor, sunt acumulări de sunete care provoacă sonorități neplăcute, asocieri de cuvinte care redau imagini sau fapte dezagreabile⁴⁴. Credem că pentru a evita incongruențele nedorite, un stil sobru ar fi împiedicat apariția unor astfel de fenomene și în cazurile ce urmează:

...femeile se gândesc la ziua lor... bărbații la buzunar fiindcă ar trebui *să facă câte un cadou*, românii noștri de pe aici se gândesc că nu are rost să gândești ... (MRS: 39); ... să-l trateze la fel cum ne tratează pe noi... *adică ca* pe oricare emigrant. (MRS: 70); ... îi drept *că cu* nume italianizat (MRS: 31); *Să facă cât* se poate (SV: 7).

2.2.4. Regionalismele. Utilizarea cu prudență a diferitelor registre ale limbii ține de competența sociolingvistică a individului. Este frecvent în majoritatea acestor texte amestecul de registre stilistice, uneori chiar în aceeași frază, unde lexicul cult se întâlnește cu regionalisme, cuvinte vulgare ori cu forme și expresii ale limbajului colocvial, oricare ar fi genul căruia îi aparține textul. Nu în toate cazurile prezența regionalismelor e binevenită⁴⁵. Chiar dacă nu toate scrierile aici analizate aparțin stilului beletristic, în patru dintre cărți întâlnim destule provincialisme⁴⁶.

2.2.5. Barbarismele. Folosirea acestora ar trebui să fie justificată de lipsa respectivelor structuri echivalente în limba română, pentru că nu orice cuvânt merită să fie preluat și inclus în limbă atâta vreme cât există corespondent autohton⁴⁷. Unii din cei analizați știu că atunci când se utilizează cuvintele și expresiile provenite din alte limbi, neasimilate încă, se recomandă marcarea lor grafică. În acest sens,

⁴³ FMI: f.n. x 3; MRS: 27, 41, 83, 87, 89; PD: 33, 120; PL: 9,15; SV 11, 37, 59, 60, 74, 78.

⁴⁴ CV: 81; FMI: f.n X 2; MRS: 31, 35, 36, 39, 70, 71; PD: 36; SV: 7, 23, 85, 105.

⁴⁵ Nu vorbim aici de cazurile în care limbajul literar-artistic le folosește pentru a reda culoarea locală, pentru că, în acest caz, au valoare expresivă și adaugă o informație suplimentară textului.

⁴⁶ FMI: f.n x 2; MRS: 16, 18, 29, 36, 53, 64, 86; PD: 15, 30, 81; SV: 6, 12, 40, 43, 49, 51, 53, 96.

⁴⁷ LD: 32; MRS: 19; SV: 7, 12, 64, 65, 73, 81, 103, 110.

anumiți autori le-au semnalat prin ghilimele: „Chiar am «parolit» la lume/ De la coborârea din «aeroflot»...” (SV: 65, 79). Între acestea și unele care țin de fenomenul *rumañol*: „Reglând antene «de puta madre»” (SV: 64); „Pe când ajunsesem/ Chiar «de primera»” (SV: 110); „Nici cu ploii de primăvară/ «Tampoco» cele de vară/” (SV:73).

După cum am văzut, din analiza noastră reiese că există și erori datorate altor factori decât cei proveniți exclusiv din amestecul de limbi⁴⁸.

Fără îndoială însă, varietatea și schimbarea sunt aspecte caracteristice ale limbii, ca realitate obiectivă, care se actualizează mereu⁴⁹. O atenție specială am acordat în acest sens, în analiza noastră, fenomenului pe care l-am numit *rumañol*⁵⁰, completând într-un fel cu aceasta seria cuvintelor și expresiilor improprii limbii în care sunt scrise textele.

Rezultat al proceselor Limbii Intermediare, „imigralectul”⁵¹ *rumañol* este un aspect lingvistic atât comunitar, cât și individual, care, după cum spuneam cu alte ocazii, se relaționează, de multe ori, cu nivelul de cunoaștere și de stăpânire a celor două limbi⁵², cu mențuinea că, acolo unde competența lingvistică lasă de dorit, *rumañola* găsește rapid un teren fertil. Am reunit în cele ce urmează o serie de aspecte de „contaminare”, acestea fiind tot atâtea exemple care vorbesc de la sine despre prezența fenomenului amintit, în cărțile publicate de unii români, care trăiesc de câțiva ani buni, în Spania:

În loc să fie preocupat⁵³ de imaginea țării *prin* lume președintele era *mai* obsedat de imaginea lui Tăriceanu, care-l urmărea și-n somn, așa că avea o preocupare zilnică de a-l șifona pe acesta cât se poate de tare, fără să-și dea seama că este știrbită imaginea țării. *Venezolanul* (sp. *venezolano*, rom. *venezuelean*) Chavez (PD: 40); ... pentru *a le agăța*⁵⁴ pe urmă *în internet* ca să vadă toată lumea... (MRS: 32); Peste toate astea se mai suprapun și actele *delictive*⁵⁵ pe care *le fac* emigranții (MRS:79); ... iar această resursă trebuie exploatată la *maxim*. Și ei lucrează fără

⁴⁸ Fără îndoială că ezitățile sau confuziile se produc fie datorită cunoașterii superficiale, fie din pricina respectării parțiale a normelor și regulilor gramaticale. Cei cu o bună competență lingvistică nu numai că utilizează corect limba maternă, ci fac și necesara distincție între cele două limbi și nu le amestecă.

⁴⁹ Actualizarea depinde, pe de o parte, de intențiile utilizatorului de limbă – de aici caracterul său stilistic și retoric – și, pe de altă parte, de factori sociolingvistici (sexul, educația, vârsta, ocupația, între altele).

⁵⁰ Cum mai precizăm și în alte lucrări pe aceeași temă, sunetul spaniol [n̄] corespunzător lui „n” muiat din rostirea regională se pronunță [ɲi/ɲe], ca în Ardeal (cu e final deschis), ca cel din cuvintele: *lemɲé, carɲé, vieɲé, mieɲé, ciɲé...*

⁵¹ Imigrant + *lect* > o varietate a limbii (gr. *leksis* ‘limbaj’).

⁵² De aceea am încercat să urmărim cunoașterea și stăpânirea competențelor lingvistice în LM, pentru ca să putem face distincția necesară între tipurile de greșeli prezente.

⁵³ În timp ce spaniola selecționează verbul „preocuparse” pentru astfel de contexte, româna preferă sinonimele „a se îngrijora”, „a-și face griji”

⁵⁴ Calchiera expresiei spaniole „colgar en internet”. În română ar fi: „a afișa”, „a expune”, „a pune într-o pagină web”.

⁵⁵ Calc după expresia spaniolă „actos delictivos”. În română ar fi „delicte”. Cuvântul „delictive” nu există, fiind o creație a Limbii Intermediare, în cazul nostru, un aspect al „imigralectului” *rumañol*.

întrerupere și își utilizează inteligența *cu maximul de randament*⁵⁶. *Adiós*⁵⁷, domnule ambasador!⁵⁸ (PD: 124); ...este ușoară spaniola, fiindcă *trebuie doar un "o" și din doctorand te transformi în doctorando* cât ai bate din palme și astfel îi poți năși pe bieții români care cu greu își câștigă o pâine pe aceste meleaguri străine, vorbind, *desigur*, în romaniol⁵⁹ (MRS: 89); *Encofradori* (sp. *encofradores*; rom. ‘muncitori la turnat cofraje’); Când am început *encofrarea* (rom. ‘turnarea cofrajelor’)/ *Căci encofradoria*⁶⁰ Este o meserie.../ Că ’geaba vrei a face/ Sau *a-ncofra* (sp. *encofrar*; rom. ‘a pune/ turna cofraje’) ceva.../Tu nu ești *encofrador* (rom. ‘turnător de cofraje’) (SV: 36–37); Să *vorghesc* la *Almacen* (rom. ‘magazin’, ‘magazie’)/...Să *ajunji-n Almacen* (sp. *almacen*)/...Ș-apoi *dușmanu* insistă/ Să *merjim* la *Intrevistă* (sp. *entrevista*, rom. ‘interviu’)... (SV: 42–43) Spre a sta la iesle/ Cu *comida* (rom. ‘mâncare’) sa... (SV: 46); Schimbasesm și *empresa* (rom. ‘întreprindere’)/ și mă tot întrebam: N-am *empadronamentul* (sp. *empadronamiento*; rom. ‘viza de flotant’)/ ... Incât scrisoarea *solo* (rom. ‘chiar’)/ A fi ajuns pe jos/... De drumul cu *tarheta* (sp. *tarjeta*; rom. ‘document’, ‘card’)/ *Ce* îl am de urmat (SV: 55); ... timp de montaj/ Chiar și de *comidă* (sp. *comida*; rom. ‘mâncare’)/...Pe *autopista* (rom. ‘autostradă’) care ducea-n nord/ (SV: 59); Pe *autovia* (idem) dinspre Jaca/ Și nu îți văd *cabesa* (sp. *cabeza*; rom. ‘cap’) (SV: 65); *Extranjerie* (sp. *extranjeria*; rom. ‘străinătate’): Vreme rea să nu mai fie/ Pentru noi *extranjerie!* (idem) (SV: 67); Case *encofrate* (sp. *encofradas*; rom. ‘făcute din cofraje’)/... Nu prea am *cofrat* (rom. ‘nu am turnat cofraje’)/ ... Tot la *bobedie* (sp. *bobería*; rom. ‘prostie’, ‘tâmpenie’)/... Din *Caretera de Madrid* (Șoseaua Madridului) (SV: 71); Să adun câte-un “monton” (rom. ‘mulțime’)/ (SV: 72); Să ridice *obra* (rom. ‘lucrare’)/ C-ar fi șef de *obra*... Am mers la *locutorio*,/ (rom. ‘Internet café’) (SV: 75); *Electorul* (rom. ‘alegătorul’) să viseze (SV: 102); Am ajuns *peonul* (sp. *peon*; rom. ‘muncitor necalificat’)/ Neremunerat (SV: 107); Până să ajungi la *obră*/ ...Trecem *obre* după *obre*/... că unde-i *empresă* nouă/...Să mai terminăm o *obră* (SV: 113); Iată altă *companieră* (sp. *compañera*; rom. ‘colegă’)/ (SV: 117); Noi mai lucrăm și-n *altură* (sp. *altura*; rom. ‘înălțime’) (SV: 121); ... făcând *referință* (sp. *referencia*, rom. ‘referire’) la mișcările decembriste (MRS: 56); *Viața continuă la fel*⁶¹ și acum pentru majoritatea imigraților (MRS: 69); ... povestesc *umanii* (sp. *los humanos*; rom. ‘oamenii’) că unde nu-i inimă, nu-i iubire (FMI: s.n.); *Există și câțiva români maniatoci* (sp. *maniatocos*; rom. ‘mainiaci’) ai fotografiei cu personalități... (MRS: 43); „*mis considerentes*” vizavi de faptul că... (sp. *consideraciones*; rom. ‘considerentele’) (PA: 9); Nuestra *chearla* (sp. *charla*; rom. ‘discuție’) recayó después...(PA: 13); Juan Ramón, *lasă de a mai fi copil*⁶² sau *adolescent* nostalgic (PA: 14); ...sometió sus creaciones, en *verso* (sp. *versos*) y prosa,/ a un riguroso *proseso* (sp. *proceso*; rom. ‘proces’) de eliminación (PA: 19);

⁵⁶ Calchiera expresiei spaniole „con el máximo rendimiento”, care în română devine „la randament maxim”.

⁵⁷ Formulă spaniolă de despărțire în registrul amical.

⁵⁸ Competența sociolingvistică prevede folosirea majusculei în formula de adresare oficială.

⁵⁹ Atâta vreme cât un termen nu e acreditat, e necesară marcarea lui ca atare ori de câte ori îl folosim (ceea ce nu se întâmplă în niciunul din cazurile în care autorul îl folosește). Reamintim că noi preferăm utilizarea termenului “rumaňol”/„rumaniol”/ „rumaniolă”, în virtutea explicației pe care am dat-o într-un articol anterior, în special din dorința de a nu crea confuzii cu “il romagnolo”, dialectul italian care în spaniolă devine “el romaňol”, iar în română, ambele: „romaniol”.

⁶⁰ Cuvânt inexistent ca atrare; este o *construcție creativă*, ca aspect al Limbii Intermediare.

⁶¹ ‘viața merge înainte’; calc după expresia spaniolă „la vida sigue igual”.

⁶² Traducere cuvânt cu cuvânt a unității lexicale spaniole “dejar de ser”, care în română devine *încetează să mai fie*, dar al cărui echivalent ar fi „nu mai este”.

*Prefacio*⁶³ (PA: 6); ... îl văd cum “desaiunează ciuro con ciocolate”⁶⁴, așa ca la mama acasă (MRS: 52); Zenobia *Campubri* (Camprubí) Aymar, esposa del poeta (PA: 136); Zenobia *Campubri* (Camprubí) Aymar, soția poetului (PA: 137); ... de la Universidad hispalense [de] Sevilla... Sobre el fondo, un retrato de Zenobia *Campubri* (Camprubí)⁶⁵ (PA: 18); ... en *imagine*⁶⁶ (sp. en la imagen) de la izquierda a la derecha... poeta e (y) escritor albauliano, presentando su libro de *prósa* (sp. *prosa*)... y V. M., de (del) Museo “Unirii”... (PA: 25); ... el día *cuando*⁶⁷ (sp. en el que) la Asociación Cultural...hace lo posible la inauguración del “Centro cultural del Español”...Don *Jáine* (sp. > Jáime) Gómez.... y Don G. Z., el *agregador* (sp. *agregado*; rom. ‘atașat’) cultural de España en Bucarest (PA: 27); Felinare, flori, cununi-clopote *ce* (care) *stau în bătaie!*⁶⁸ (PA: 37); Cum mă privește/ când înserarea se lasă/ *se-nsumă* în propria-i melodie!⁶⁹ (PA: 59); *Apuntaciones*⁷⁰ (apuntes, notas) *explicativos* (explicativas) (PA: 136); A muri este când nu mai auzi această melodie/ *ce sună*⁷¹ acum;/ (PA: 135); *Diurnicele*⁷² (sp. *diario* ; rom. ‘jurnalul’) unui poet recent căsătorit, 1916 (PA: 139); El *hace* (forma) parte de aquel acto, *cuando* (en el que) la Asociación Cultural ...han hecho posible el *jomage* (homenaje) *para el* (al) gran poeta J.R. Jimenez, *con la ocasión del cumplimiento a 125* (por el cumplimiento de los 125) años *de* (desde) su nacimiento, *50 años* [de los] *50 años de conseguir el Premio Nobel para la literatura* (desde cuando consiguió el Premio Nobel de Literatura) y [los] *50 años de la muerte de la Zenobia*, su querida esposa. El acto *comemorativo* (conmemorativo)⁷³ [,] a su tiempo [,] fue elegido *de* por nosotros en el día *de* 29 de Abril de 2006, [y] con la misma ocasión que hemos organizado junto con el Ayuntamiento de Alcalá de Henares, Museo „Unirii” y la Universidad 1 Diciembre 1918” de Alba Iulia a la „Conferencia Internacional – primera de facto – TRAJANO 1900 años de la Conquiata de Dácia”; ...y algo más, una vez *veía* (viéran) la luz estas

⁶³ Dintre cele două cuvinte, care există în ambele limbi, spaniola preferă, în majoritatea cazurilor, „prólogo”, în timp ce româna selectează „prefață”.

⁶⁴ Sp. „desayuna churros con chocolate”; rom. „ia micul dejun cu ciocolată și gogoși”.

⁶⁵ Zenobia Camprubí Aymar, cunoscută ca soție a lui Juan Ramón Jiménez. Dar, este ea însăși o personalitate în lumea culturii spaniole. Din pasiunea ei pentru lumea literelor apar primele traduceri în spaniolă a operei lui Rabrindranat Tagore. Tot ea a asigurat și o permanentă difuzare a limbii și culturii spaniole, în special în mediile literare ale Statelor Unite, din poziția sa de profesoară la Universitatea Maryland.

⁶⁶ Un aspect al *transferenței*: cuvântul românesc este „imaginea”, cu forma de acuzativ „în imagine”, iar cel spaniol este „la imagen”, dar selectează altă prepoziție, pentru aceeași circumstanță: „en la imagen”.

⁶⁷ Faptul de a nu stăpâni bine competența lingvistică în L2 face ca să se transfere în textul său tradus, cuvânt cu cuvânt, în spaniolă, unitatea lexicală românească „în ziua când...” pentru „în ziua în care...”; este folosit adverbul relativ „când”, «cuando», ca în română, formă pe care spaniola nu o admite; așadar: „el día en el que”, înseamnă „ziua în care...”.

⁶⁸ „Clopote ce bat” sau „bătând” este un calc după expresia spaniolă „campanas que están doblando”.

⁶⁹ „Se adaugă propriei sale melodii”, pentru „o adaugă vibrației sale” (sau „propriei sale vibrații”, ori „vibrației proprii”). Traducerea versurilor lui Juan Ramón Jiménez urmează comportamentul lingvistic al unității lexicale spaniole „sumarse a”, care în română are un echivalent: „a (se) aduga la ...”.

⁷⁰ Se scrie fără accentul pe care doar la forma de singular îl primește.

⁷¹ Calc după expresia spaniolă „esta sonando”, ceea ce în română devine „se aude”.

⁷² Cuvânt inexistent; este o *construcție creativă*, posibil, pornind de la adjectivul românesc *diurn*, cuvânt care există și în spaniolă: *diurno*.

⁷³ Exemplu de transferență, fenomen specific Limbii Intermediare; rom. *comemorativ* > sp. *conmemorativo*.

letras bilingües, *vendrá* (*vendrán*) *hacer* (formar) parte del fundamento *a* (al) que nos vamos a *llamar* (referir): „La Colección de la Historia y la Literatura española”. *Todas las* (Todos los) poemas de *la* nuestra antología presente, del *numero* (número) XXXII al LI son escogidas con gran *interes* (interés) de la nueva „Antología Poética [.] que tiene como autor a *s-ra* (Doña) Soledad Gonzáles Ródenas, *edicion* (edición) de 2007⁷⁴ (PA: 138); *Antolojía* (sp. > *antología*) poética conmemorativa/ *Antologie poetică comemorativă* (subtitlul pe copertă).

Unii specialiști consideră că o bună competență în folosirea limbii materne este hotărâtoare pentru dobândirea unei la fel de bune competențe lingvistice în altă limbă. Mai mult chiar, indivizii din această categorie tind să devină, relativ repede, vorbitori bilingvi, care se adaptează ușor la realitățile noului context sociocultural. Aceștia utilizează frecvent procedeul *schimbării codurilor*⁷⁵. În această situație, unitățile lexicale, sintagmele sau propozițiile sunt controlate de reguli și norme proprii fiecăreia din cele două limbi, în așa fel încât să nu se producă agramatismе în niciuna dintre ele. Când nu se întâmplă acest lucru, vorbim de *amestec de limbi* sau de *coduri lingvistice*. Rezultatele ne arată că trei dintre autorii analizați (în patru cărți) amestecă⁷⁶ româna cu spaniola în cadrul aceluiasi discurs, nu întotdeauna inteligibil. Așa cum menționam și cu alte ocazii, vorbind de „rumaño!”, problema amestecului de limbi nu este doar o problemă a amestecului de cuvinte, ci și de preluare a modului de frazare a uneia sau a alteia dintre cele două limbi – vizibil în intenția de a traduce cuvânt cu cuvânt, de exemplu. Construirea enunțurilor cu structuri morfologice selectate de cealaltă limbă, aplicarea logicii uneia la structura alteia țin de același aspect și, toate la un loc, de competența sociolingvistică a vorbitorului.

⁷⁴ Atât textul spaniol, cât și textul românesc al autorului amestecă structuri ale vorbirii din ambele limbi, încât, cel mai adesea, rezultatul seamănă cu o traducere cuvânt cu cuvânt dintr-o limbă într-alta, în care apar sintagme nefirești, specifice ba uneia, ba alteia dintre limbi: „*a făcut posibil omagiul adresat poetului* (a fost omagiat poetul) J. R. Jimenez, cu ocazia împlinirii a 125 de ani de la nașterea sa, [a] 50 de ani de la primirea Premiului Nobel și [a] 50 de ani de la moartea iubitei sale soții. Actul comemorativ [.] *la timpul său* (de atunci) [.] a fost ales de noi în aceeași zi – de 29 aprilie 2006, cu ocazia căruia am organizat, de fapt, prima conferință internațională «TRAIAN, 1900 de ani de la cucerirea Daciei», împreună cu Primăria și Universitatea din Alcalá de Henares, Muzeul Unirii și Universitatea «1 Decembrie 1918» [.] din Alba Iulia” (PA: 139).

Se pot observa fenomene ale Limbii Intermediare: transferențe – unele chiar din alte limbi, cum ar fi: *homaje* din franceză, care în română este „omagiu” –, interferențe: „del cumplimiento a 125 años”; hipergeneralizare: „*vendrá hacer parte*”, „*veía la luz* estas letras bilingüe”, și aspecte de fosilizare în ceea ce privește utilizarea articolului sau a prepozițiilor, după modelul din LM: „*Nobel para la literatura*”, „*el día de 29*” și „*50 años*”. Dat fiind că o regulă nu s-a fixat bine în L2, există o mare varietate de producții lingvistice instabile – aceasta este es *permeabilitatea* – și, nu în ultimul rând, e prezentă *variabilitatea*, după cum se poate vedea, de exemplu, în fraza finală, când e vorba de folosirea accentelor.

⁷⁵ Juxtapunerea unor unități lexicale, sintagme ori scurte propoziții din cele două limbi, în cadrul discursului aceluiasi vorbitor.

⁷⁶ Fenomenul se produce atunci când cineva se exprimă într-o limbă care nu e a sa și pe care nu o domină încă. E normal în acest caz ca în timpul folosirii Limbii Intermediare vorbitorul să amestece cuvinte din propria sa limbă – sau din alta, pe care o cunoaște – fie din greșeală, fie din ignoranță. Acesta e aspectul cel mai obișnuit care se produce la întâlnirea dintre două limbi, care dispare pe măsură ce vorbitorii își însușesc bine noua limbă.

2.2.6. Coeziunea și coerența textuală depinde de claritatea și de ordinea argumentării. În textele noastre, pe lângă propoziții bine construite, am întâlnit și unele confuze ori incoerente. De regulă, viciul numit ‘blablism’ se aplică pentru a-i caracteriza pe cei care vorbesc mult fără să spună, de fapt, mai nimic. Dar nici textul scris nu e scutit de prezența acestui fenomen. În astfel de fraze ample dăm, printre rânduri, peste cuvinte și formule redundante, peste ambiguitate și dezacorduri, confuzii și pleonasme. Se ajunge aici prin contaminarea cu stilul colocvial (MRS: 29; SV:7) sau datorită multor „ocoluri” (MRS: 83, 89, PD: 37), cu explicații inutile, date din dorința de a spune cât mai mult și a fi cât mai convingător⁷⁷, ca în următoarea secvență:

Si uite așa *ne apropiem de Crăciun, înjurând șeful care vrea să lucrezi tot timpul, până în ultima zi a anului, poate că îți vrea binele fiindcă așa nu mai ai prea mult timp la dispoziție pentru a cheltui bani adunați cu multă trudă, pregătesc listele cu prietenii cărora să le trimit felicitări cu urările de rigoare și fac planuri pentru noul an care așa vrea să fie mai bun, dar, în ce sens, nu-mi dau sema* (MRS: 83).

Repetiția formală e de fapt un automatism expresiv, care presupune un exces lingvistic, cu idei și cuvinte redundante, dat fiind că sunt implicate în semnificația altora⁷⁸:

Fiecare popor are de-a lungul anului *multe și diverse sărbători* de care se bucură, poate nu atât de *sărbătoarea* în sine, cât mai degrabă gândindu-se la faptul că *nu lucrează*, că poate călători sau, pur și simplu, odihni. Iată, însă, că în această lună, lumea creștină *se bucură* cu adevărat de cea mai mare *sărbătoare a bucuriei*, de *sărbătoarea* nașterii Mântuitorului nostru Isus Cristos. Nu știu cum s-o fi celebrat în alte vremuri *această mare sărbătoare...* (PD: 93).

Prin același exces, prin repetiția emfatică, se poate ajunge la pleonasm. Iată câteva astfel de construcții:

Pe la patrusprezece ani *plecau* copiii de pe la casele lor *pentru a merge* prin orașele mari ale țării (MRS: 35); Pus mereu *pe șotii*,/ Pus mereu *pe glume*,/ *De un timp de vreme*,/ *Să revin din nou* la montat-orientat antene,/ *Puțin câte-un pic*,/ *Dar mai decisiv*/ *Și mai important* îi / *Și-uite-așa o ține*,/ *Puțin: Câte-o leacă*,/ (SV: 7/ 47/ 49/ 51/ 58/).

În frazele foarte extinse – pe lângă faptul că sunt obositoare – se pot strecura cu ușurință dezacorduri, solecisme, ori anacoluturi⁷⁹. Propozițiile „curg în torent”, extinzându-se în multe atributive și circumstanțiale, devenind greoaie, dificil de urmărit și de înțeles, mai ales dacă e vorba de texte cu un conținut informativ:

Peste toate astea se mai suprapun și actele *delictive* pe care *le fac* emigranții și care sunt subliniate *de către presa însăși mai ales de către televiziune*, principala sursă de informație a omului de rând care nu se mai străduiește să-și pună vreo

⁷⁷ FMI: f.n., MRS: 11-12, 61; PA: 139, PL: 11, 23; SV: 7.

⁷⁸ CV: 13, 26; FMI: f.n. MRS: 32, 33, 88, 91; PD: 93; PFB: 57; PL: 53.

⁷⁹ Ca urmare, în aceste cazuri textul are o linie discontinuă, lipsită de o logică foarte clară. Accidental, comunicarea poate fi lipsită de rigoare și precizie, din cauza pierderii ori adăugării unui element, sau din pricina coordonării inadecvate a unor unități lexicale cu regimuri diferite (FMI: f.n. x 3; MRS: 76, 80; PD: 28, 41, 47; PL: 15, 21, 49, 61, 81; PFB: 48, 49; S: 26). Și, nu în ultimul rând, știm că, dacă se amestecă în același paragraf mai multe idei există riscul de a provoca nelămuriri sau înțelesuri greșite.

întrebare sau să judece, ci ia totul așa cum i se spune (MRS: 79).

Fără să ne pronunțăm asupra conținutului⁸⁰ textelor, nefiind obiectul analizei noastre, facem mențiunea că, atât în textele descriptive, cât și în cele în versuri, explicațiile în exces nu-i lasă timp cititorului să gândească sau să lectureze participativ scrierea.

2.2.7. Competența psiholingvistică. Redactarea în sine este un produs al minții și gândirii care se adresează cititorilor. Ca atare, din punct de vedere psiholingvistic, dincolo de fraze și propoziții întâlnim tot atâtea gânduri ce transmit prin cuvinte sentimentele autorilor. Textul devine un vehicul expresiv între autor și lector, fără de care primul nu ar putea exista. Ceea ce îi unește este un detaliu subtil, care merită toată atenția: tonul⁸¹. În funcție de acesta se aleg unitățile lexicale, cuvintele și semnele adecvate – din punct de vedere gramatical, stilistic sau funcțional –, dar și modul lor de utilizare pentru a exprima intențiile autorului⁸².

3. Textul ca produs comercial și produs literar

3.1. Cărțile. Două din cele unsprezece cărți au trecut doar printr-o tipografie, nu și printr-o editură. Una nu are numerotate paginile, iar poeziile nu au titlu (cu toate acestea, există un cuprins, unde conținutul e trecut, fără pagină, în ordinea primului vers⁸³).

⁸⁰ Ne interesează doar aspectul formal al scrisului și realizarea competenței lingvistice. Nu am intervenit în conținutul textelor, ci doar am semnalat comportamente lingvistice eronate. De altfel, ar fi fost dificilă modificarea greșelilor, fără rescrierea, în unele cazuri, a întregului text și nu aceasta și-a propus studiu de față.

⁸¹ Între tonurile utilizate de autorii analizați percepem, de exemplu, unul patetico-lacrimogen (MRS: 57, PD: 50, SV: 47): „Incredibil. Nu se poate comenta mai mult căci mâna îți tremură, iar pixul refuză să mai scrie. Lacrimile iubirii din serialele gen «telenovelă», care apar în țările sărace ale lumii pentru a-i ameți pe săraci s-au transformat, în România, în lacrimile suferinței sub privirile unui guvern de fațadă” (PD: 50). „Mi-am înghițit nodul în gât mulțumindu-i cu glasul spart de lacrimile adunate în batistă, pentru amabilitatea ei de a-mi arăta că am apucat-o din nou pe o stradă cu sens unic convingându-mă însă că pe acești oameni nu Occidentul i-a schimbat” (MRS: 57).

Alteori, în fraze destul de ample și întortochiate același ton devine patetic-moralizator (cu greșeli incluse): „Schimbările din România i-au lăsat pe drumuri, sau, cel puțin, în imposibilitatea de a mai primi mâncare de la un regim cu care s-au compromis. Li s-a dat voie să latre, dar ce folos? Toate aceste persoane – repet pentru a fi bine înțeles – ingineri, profesori, medici... etc, care se cred intelectuali, deși nu sunt, trăiesc pe drumuri străine cu nostalgia lui Ceaușescu, care i-a ținut cumiți în cușcă, lăsându-i să se creadă intelectuali deși erau dominiți de dictatura proletariatului. Ce umilință! Ce tragedie personală! Ce lipsă de demnitate a acestor persoane, care pun pe primul plan nu ideea, ci stomacul și viața câinelui care se bucură că are lanțul mai lung și mai ușor decât al celui alt. Injurând regimul capitalist în care a ajuns, fără să-și fi dorit vreodată, trăind fizic într-o țară și spiritual în alta, compromiși și nostalgici cu un regim al trecutului, acești compatrioți ai noștri trăiesc drama deznădăjdicării fără să o poată explica, plângând cu lacrimi ce curg în interior” (PD: 102–103).

⁸² În procesul comunicativ autorul acționează cu întreaga sa personalitate ce răzbate de sub semnătura cu care pecetluiește articolul sau cartea scrisă. Aici sunt intențiile, modul de a raționa, memoria subiectivă și afectivă, puterea lui de decizie – când e vorba de alegerea cuvântului sau a tonului –, imaginația, criteriile selective, gusturile, interesele și nu în ultimul rând *alter egoul*, care ne așteptăm să poziționeze, cu umilința necesară, pe *alter* înaintea ‘egoului’, odată ce autorul a acceptat să fie vocea celor mulți și nu a celui singur. În acest sens, un stil original, oricât de inovator s-ar vrea, trebuie întâi de toate să respecte limba în care se redactează textul și, înăuntrul normelor și regulilor sale, să fie capabil să exprime bine și clar ideile autorului.

⁸³ E singurul loc unde se folosește majuscula.

3.2. Autorii. Doar doi au cărți anterioare⁸⁴, restul sunt debutanți. Dintre aceștia, doi au prefața semnată de persoane din lumea discursului religios, iar în alte trei cazuri presupunem că sunt oameni cărora le place să citească, nefiind specialiști ai cuvântului scris⁸⁵.

3.3. Lectorii de carte. După modul de exprimare – cu o singură excepție⁸⁶ –, după cum spuneam, sunt specialiști în alte domenii. Opiniile lor, uneori confuze, alteori în afara subiectului, nu favorizează prea mult autorul pe care încearcă să-l prezinte. În alte cazuri sunt autorii înșiși cei care scriu *Prefața* propriului volum. Una dintre cărți se deschide cu *Crezul poetic* al autorului, deși o personalitate din lumea literară îi face un sumar comentariu, în finalul micului volum.

Sunt două cărți cu *Postfață*: una semnată de o studentă (fiica autorului), cealaltă este scrisă de un prieten al autorului. În acest ultim caz, același prieten este și corectorul cărții, fiind în același timp și unul din autorii analizați aici.

3.4. Corectorii. Cum știm, orice carte care se respectă are, pe lângă un critic (lector de carte) de specialitate, care-l recomandă pe autor, cel puțin un corector, dacă nu chiar doi. În cazul nostru doar două cărți au corectori, dintre care unul este autor, aici exemplificat anterior, după cum spuneam. Credem că și datorită acestei lipse de corectură de specialitate, fără îndoială necesară, sunt atât de multe greșeli în produsul final.

3.5. Competența lingvistică. Ca și în cazul autorilor analizați, în prezentarea autorilor citim fraze incoerente, cu dezacorduri și discordanțe între părțile de vorbire și de propoziție, dar și cu greșeli de ortografie și punctuație. Practic, aici se poate vedea același tip de greșeli ca în textele analizate până acum:

În loc de a *proceda unui adevărat critic, cu exemple și cu un limbaj eseistic pierdut în abstracțiuni, am să vă rog să deschideți volumul la întâmplare, citind două-trei poezii, și recitind pe cele care vă plac. Veți observa că vraja lor nu dispare odată cu experimentul...* (FMI: f.n.); *Ca om parcurge etapele vieții îmbinate cu școli în mare parte la seral, timp în care cunoaște foarte multe persoane din foarte multe sfere de activitate. In timp găsește spațiu pentru a mai așterne pe hârtie unele din compozițiile literare pe care le-a ținut prea mult în seifurile discrete, producând abia recent surpriza de a le publica (SV: 3); Echilibrat, sobru, gândind democratic, ferit de orice extremism, bazându-se pe raționamente, pe dovezi, autorul critică măsurile guvernului, având mereu la bază interesele superioare ale națiunii române^{87*} (PD: 5); ... în loc să le creeze un climat de muncă sănătos*...; ...în care se arată elocvent*, că în România...; ...exemplul cel mai concludent este chiar președintele* (PD: 6–9); Doamna... se dovedește a fi așezată la picioarele Mântuitorului, alegându-și partea cea bună, care nu se va lua de la dansa.... Cine participă ființial la citirea acestui volum își va dori, fără îndoială, să-l mai citească...încă o dată și încă o dată, având bănuiala și apoi certitudinea că se regăsește în paginile sale (S: 5); Numai că, în loc*

⁸⁴ Unul din ei e traducător și poet recunoscut, cu trei volume anterioare. Ne-au folosit exemplele de bună competență lingvistică preluate din unul din volumele sale (UAB), prezentat în 2009, în Spania.

⁸⁵ Unii chiar recunosc faptul că sunt doar consumatori de literatură și, de aceea, recomandă autorilor să ceară opinia autorizată a unui critic autorizat (FMI f.n.).

⁸⁶ CV, pag. 5–9 (M.M).

^{87*} Recunoaștem o serie de fraze tipice ale *limbii de lemn* din perioada de dictatură, cuvinte și unități lexicale stereotipe, lipsite de substanță.

să mă împărtășesc tăcând, o fac scriind, trăind, iubind și ‘împărtășind mai departe’. Arta este magie! Te scoate în afara timpului, *te immortalizează, te imunizează, te modifică-fie că ești creator sau consumator de artă* (LD: 3); ...trăiri atât de profunde ce mă fac uneori să simt o libertate fără egal, nu atât spirituală *cât și reală*, ca atunci când, *stând deasupra apei și sub cer*, încetez să mai am, chiar și numai pentru câteva clipe, o existență corporală (LD: 3); Deși timid, *alte ori* voalat, iar *alte ori* cu sensibilitate cartea de față, împletind *învățătura Sf. Părinți* cu literatura cultă încearcă să dea acest semnal bun. Izvor de autentică *spiritualitate*, prea puțin *cunoscut* de „vârfurile” culturii contemporane, *învățătura Sf. Părinți* trebuie să fie *cunoscută* măcar și în parte⁸⁸ ... În fond, *aceste învățături ale Sf.⁸⁹ Părinți*, au creat și creează suișuri *spirituale* fără egal „urcând din putere în putere”⁹⁰ (PL: 85); ...adună visele *într-o căruță* la care se înhamă chiar el pentru a o purta pe cărările vieții care nu a fost prea darnică cu el și, poate, nici acum spre apus nu este. Asta nu l-a împiedicat să citească tot ce-i ajungea în mână și să *retrăiască imaginile* poeziei de altădată a înaintașilor *lui care nu-l lăsau să trăiască liniștit doar în lumea copilăriei. Ancorat în obiceiurile sâtenilor care încă se mai păstrau cu sfințenie și puritate în acea vreme*, M. le retrăiește la ceasul maturității și le transpune, cu liniștea cu care se plimba uneori pe malul O., în versuri pe care, odată citite, nu ți le mai poți *scoate din suflet*. Aș putea să citez multe dintre versurile poeziilor lui M care *mi-au încălzit sufletul*, care *m-au făcut* să retrăiesc lumea copilăriei din satele de odinioară, care *m-au făcut* să-mi aduc aminte de mâinile mamei care *mi înfășurau visele cu blândețea unui zâmbet de copil*, dar nu o *fac fiindcă* ar trebui să *rescriu* aici toate poeziile cărții (CV: 90).

4. Considerații finale

În zece din cele unsprezece cărți, întâlnim probleme care țin atât de competențele pragmatice (în special competența lexico-gramaticală și cea de ortografie și punctuație), cât și de cele sociolingvistice ale autorilor. Consultarea permanentă a dicționarelor și gramaticilor, acolo unde sunt dubii, recitirea clasicilor și a marilor scriitori în general – printre care unii cu contribuții remarcabile și în domeniul limbii –, precum și consultarea autorităților în materie este mai mult decât recomandabilă pentru ca unele din abaterile de la norme să fie evitate. Nu în ultimul rând, citirea și recitirea propriului text înainte de încredințarea sa unui specialist corector este la fel de necesar, anterior trimiterii la tipar

Observăm că, atunci când nu sunt respectate calitățile generale ale stilului, apar erori cum ar fi ambiguitatea, nonsensul, redundanța, tautologia, paradoxul sau ermetismul. Textul se umple de idei confuze și mesajul de la emițător la receptor ajunge distorsionat.

Intenția conștientă prezentă și efectivă în textul scris își exercită influența asupra limbii vorbite: modelul influențează și dirijează permanent uzul lingvistic. Ca atare, respectarea normelor de scriere prestabilite e mai mult decât necesară: e o condiție *sine qua non* prin care demonstrăm respectul pentru limba și cultura mamă.

⁸⁸ Într-un text de aproximativ o sută de unități lexicale, întâlnim de patru ori folosite punctele de suspensie, alături de abrevierea *etc.*, ambele fiind forme prin care ni se sugerează că nu erau cuvinte pentru câte ar fi fost de spus.

⁸⁹ Cuvântul *sfinților* din sintagma „Sfinților Părinți” – sintagmă des repetată, cu toate că nu aceasta era subiectul ce se cerea tratat – e scris, de fiecare dată, prescurtat.

⁹⁰ Deși citatul e marcat, nu se specifică sursa.

Aspectele prezentate sunt recurente în cinci din cele unsprezece scrieri, unde întâlnim și aspecte ale „imigralectului” rumañol, exemplificate aici.

Cu aceasta înțelegem că fenomenul rumañol prezent și la nivelul textelor din cărțile publicate tinde să se extindă și să adâncească și mai mult stâlcirea nejustificată a limbii vorbite de unii dintre românii din Spania. *Rumañola* are, în general, unități lexicale românești altoite pe rădăcină spaniolă. Mai mult decât atât, nu rareori frazarea comunicării urmează logica spaniolă, iar selecția cuvântului, acolo unde există și termenul românesc adecvat unei realități obiective, se face, cel mai adesea, în favoarea limbii țării de adopție.

Bibliografie

Corpus

- CV: Trașcă Marin, *Căruța cu vise*, Bistrița, Karuna, 2009.
FMI: Grotă Ela, *Furculițe de miere înfipte în inimă*, Bacău, EduSoft, f.a.
LD: Ilisie Nușa, *Livada cu dragoste*, Carpathia Press, 2007.
MRS: Drinovan Cornel, *Metehne românești în Spania*, Timișoara, Marineasa, 2009.
PA: Vințan Gheorghe, *Primăvara adentro/ Înăuntrul primăverii. Antologia poetică comemorativă/ Antologie poetică comemorativă*, Cluj Napoca, Casa Cărții de Știință, 2008.
PD: Drinovan Cornel, *Paso doble*, Timișoara, Marineasa, 2008.
PFB: Mănescu Mihaela Lorelai, *Portret de femeie bizantină*, Câmpulung-Muscel, Sinergii, 2008.
PL: Crăciun Ionel, *Printre lacrimi*, Alba Iulia, Reîntregirea, 2007.
S: Bratu Lelia, *Semănătorul*, București, 2009.
SV: Mândru George, *Școala vieții*, Brașov, 2009.
UAB: Komartin Claudiu, *Un anotimp în Berceni*, Cartier, 2009.

Bibliografie generală

- Abraham, W., *Diccionario de terminología lingüística actual*, trad. de Francisco Meno Blanco, Madrid, Gredos, 1981.
Calciu, Alexandru, Constantin Duhăneanu, Dan Munteanu, *Dicționar Român – Spaniol*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979.
Calciu, Alexandru, Zaira Shamharadze, *Dicționar Spaniol – Român*, ediția a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic, 2005.
Cadrul european comun de referință pentru limbi (CERC), traducere din franceză, coord. de Gh. Moldovanu (<http://www.bice.md/UserFiles/File/publicatii/cadrul.pdf>).
Diccionario Anaya de la Lengua Española Secundaria, Vox, Barcelona, 1977. (<http://lengua.laguia2000.com/general/el-contacto-entre-las-lenguas>).
Diccionario de la Lengua Española Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, Espasa Calpe, Madrid, 2009.
Diccionario de la Lengua Española 23ª Edición, Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, Madrid, 2006 (<http://www.rae.es>).
Diccionario Panhispánico de Dudas, Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española, Madrid, Santillana, 2005.
Dicționar explicativ al limbii române, ediția a III-a, București, Univers Enciclopedic, Editura Academiei Române, 2009 (<http://dexonline.ro/>).
Gramatica limbii române, București, Editura Academiei Române, 2008.
El contacto entre las lenguas, în *La Guía. Lengua*, 2000

- J. Dacosta Esteban, *Diccionario de sinónimos y antónimos*, Madrid, Editorial Gredos, 2008.
Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas (MECR), 2002
(http://cvc.cervantes.es/obref/marco/cvc_mer.pdf).
Nueva Gramática de la Lengua Española, Madrid, Real Academia Española, Espasa Libros, 2010.
Popescu, Ștefania, *Gramatica practică a limbii române*, București, Tedit F.Z.H. '93, 2001.

Bibliografie critică

- Baralo, Marta, *Teorías de adquisición de lenguas y su aplicación en la enseñanza del español*, Madrid, Fundación Antonio de Nebrija, 1998.
Gómez, Molin, José Ramón Gómez Molina, *Las unidades léxicas en español*, în „Carabela”, 56, Madrid, SGEL, 2004, p. 27–50.
Higueras García, Marta, *Calve prácticas para la enseñanza del léxico*, în „Carabela”, 56, SGEL, Madrid. 2004, p. 5–25.
Madrona Fernández, Alberto, Rafael Pisot Díaz, *Diferencias de uso gramaticales entre el Español y el Rumano*, Madrid, Edinumen, 2009.
Vinagre, Marga Laranjeira, *El cambio de código en la conversación bilingüe: la alternancia de lenguas*, Madrid, Arco-Libros, 2005.
Weinreich, Uriel, *Lenguas en contacto. Descubrimiento y problema*, ediciones de la Biblioteca Universidad Central de Venezuela, 1974.

Disponibile pe Internet

- Contursi, María Eugenia, *Evolución y cambio lingüístico: teorías, representaciones y prácticas áulicas de docentes de lenguas*, *SIGNOS ELE*, nov. 2007: <http://www.salvador.edu.ar/signosele/>.
Fishman: A. Josua Fishman, *El nuevo orden lingüístico*, în „Digit HVM” – „Revista digital d’humanitats”, *Digithum*/ 3/2001: <http://www.uoc.edu/humfil/articles/esp/fishman/fishman.html>
Madrona Fernández, Alberto, *Al patrúlea picior al mesei*, în „Philologica Jassyensia”, An I, Nr. 1–2, 2005, p. 63–68: http://www.philologica-jassyensia.ro/upload/I_Fernandez.pdf.
Martin del Rey, María Antonia, *Análisis de errores de la Interlengua de español en estudiantes italianos*, Máster Universitario (2002–2004): <http://elenet.org/publicaciones/>
Roesler, Patrick M. A., *La integración lingüística de inmigrantes rumanos en Alicante*: <http://www.mepsyd.es/redele/revista11/PatrickRoesler.pdf>.
Sánchez Iglesias, Jorge J., *El Idiolecto y su Traducción: Tres ejemplos Italianos*, „Ediciones Universidad de Salamanca”, *Rev. Soc. Esp. Ita.* 3, 2005, pp. 165-184: http://gredos.usal.es/jspui/bitstream/10366/69567/1/El_idiolecto_y_su_traducion_tres_ejempl.pdf
Siguán, Miguel, *El español en contacto con otras lenguas*. Congreso de la Lengua Española, Valladolid:http://congresosdelalengua.es/valladolid/ponencias/unidad_diversidad_del_espanol/4_el_espanol_en_contacto/siguan_m.htm.
Sonsoles: Fernández Sonsoles, *Competencia lectora, o la capacidad para hacerse con el mensaje de un texto*, în „Cable” núm 7, pág. 14, disponibil în: „RedELE”, Numero 3/1991.
Vázquez Domínguez, María José, *En torno al concepto de interferencia*, în: C L. A. a la C. 5 /02/ 2001: <http://www.ucm.es/info/circulo/no5/dominguez.htm>.

The “Rumañol” Phenomenon in Texts Published by the Romanians in Spain. Interpretative Aspects of Language. Reading and Analysing the Text

Our work is devoted to the presence of a mixture of Romanian Spanish, which we call “rumañol” in 11¹ books published in the last years (2007-2009) by Romanians who live in Spain.

Our analysis reveals contamination of written expressions with elements of lexical selection and structuring of the sentence, of Spanish language. But the problem of contamination of Romanian words of Spanish is not only responsible for the difficulty to correctly understand some of these texts. Perception understanding message depends on the correct wording of the text. In this respect, our appliances work examines also stylistic, morphology and syntax aspects.